

Tariffoppgjøret og annet nytt fra arbeidsliv

Nettverk våren 2025

Arbeidslivsavdelingen v/Sissel Berge Dyblie

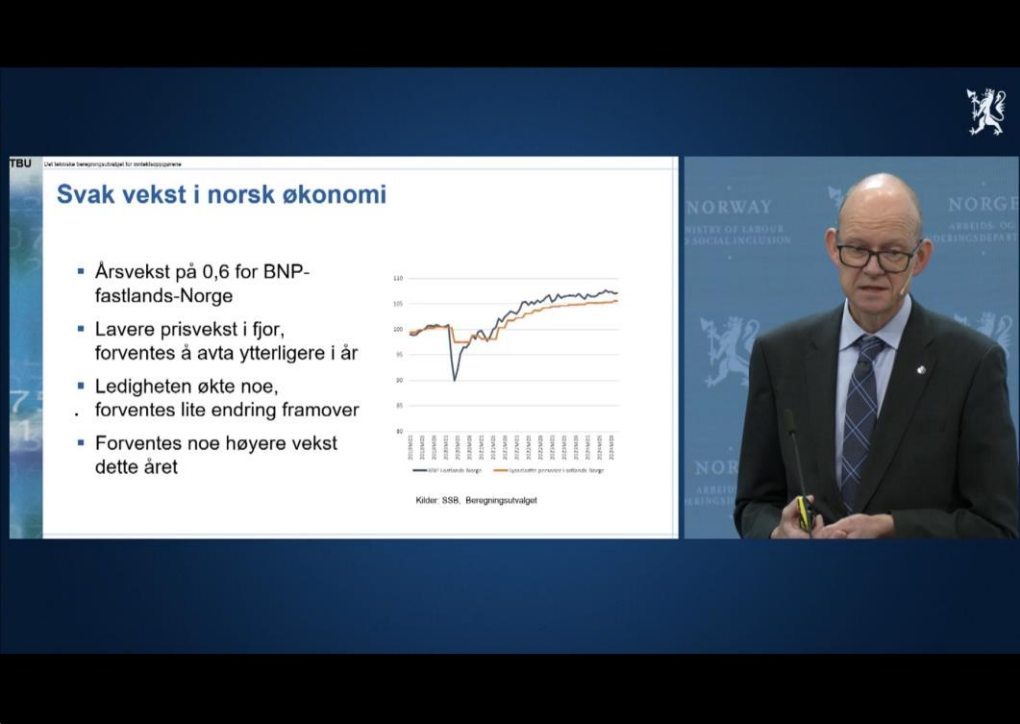
Brudd i frontfagsoppgjøret

Delta - en arbeidstakerorganisasjon i YS

Noen høydepunkter fra Det tekniske beregningsutvalget

- Lønnsveksten 2024: 5,3 prosent
- Prisveksten 2024: 3,1 prosent
- Lønnsandelen historisk lav
- Lønnsveksten i privat vs. offentlig sektor
- Kjønnsforskjellene ser ut til å bite seg fast
- God lønnsomhet i industrien og det forventes vekst i norsk økonomi
- Anslag prisvekst i 2024-2025, **2,7** prosent

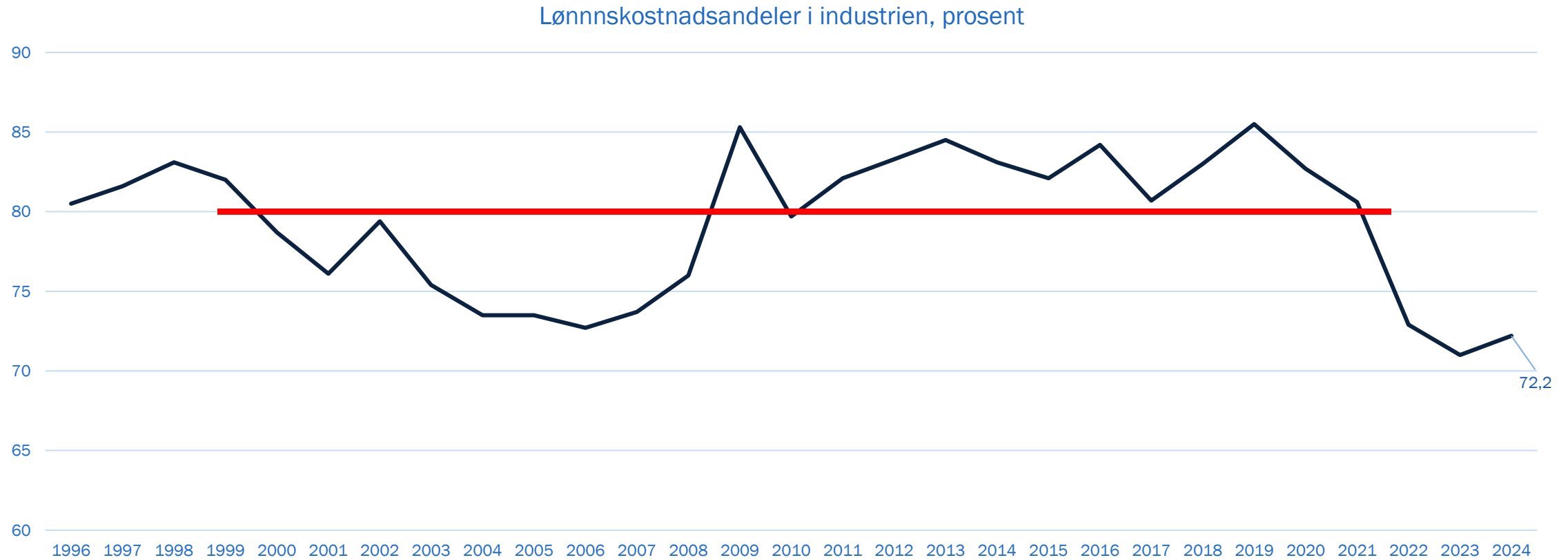
The slide is titled "Svak vekst i norsk økonomi" (Weak growth in Norwegian economy). It features a line graph showing the annual growth rate of GDP for Norway from 2010 to 2024. The graph shows a significant dip in 2020, followed by a recovery, and then a period of relatively stable growth around 1-2% from 2022 to 2024. The speaker, a man in a suit and glasses, is standing to the right of the graph, holding a yellow pen.

Svak vekst i norsk økonomi

- Årsvekst på 0,6 for BNP-fastlands-Norge
- Lavere prisvekst i fjor, forventes å avta ytterligere i år
- Ledigheten økte noe, forventes lite endring framover
- Forventes noe høyere vekst dette året

Kilder: SSB, Beregningsutvalget

Lønnsandelen i industrien

Delta - en arbeidstakerorganisasjon i YS

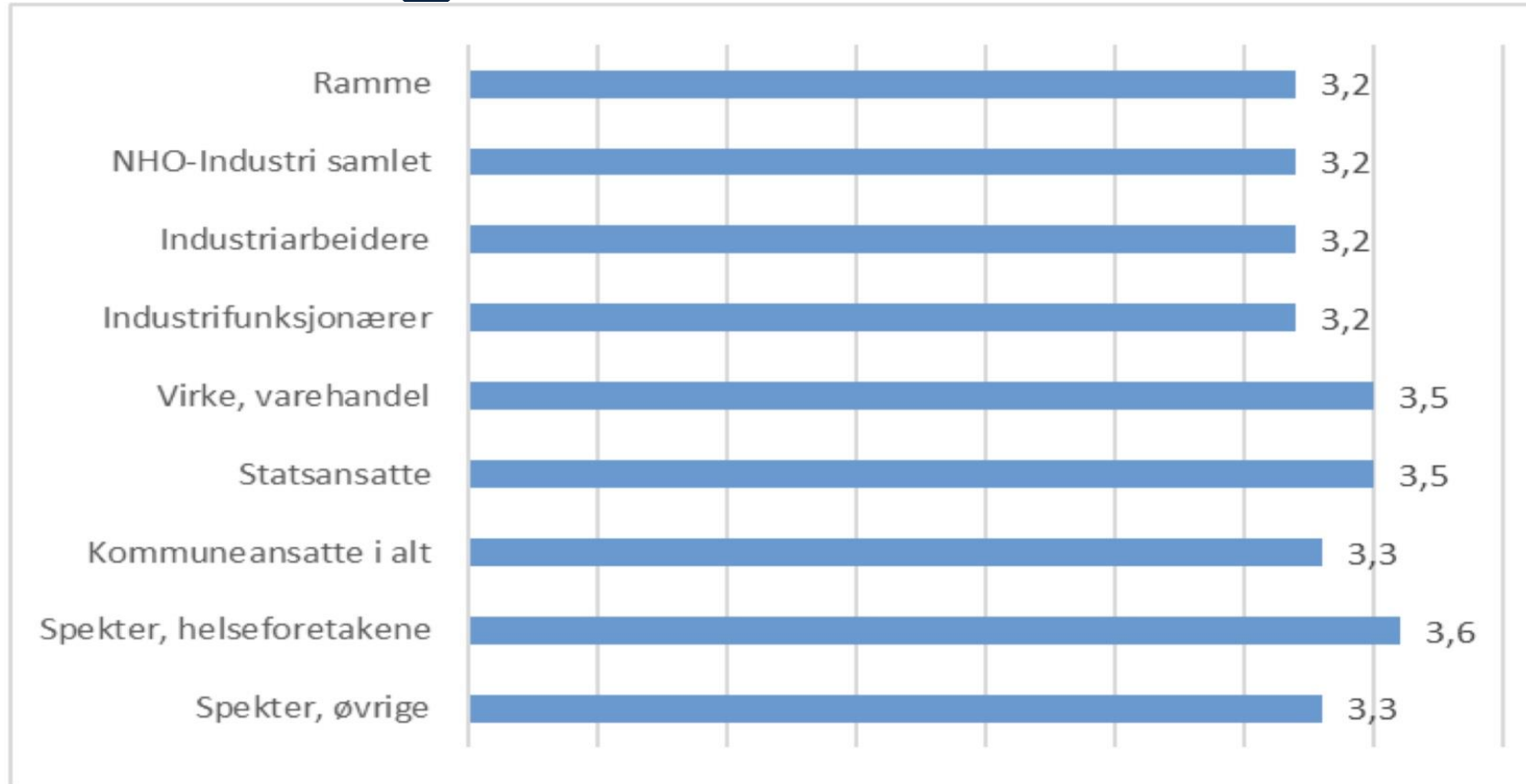
Litt mer om lønnsveksten i våre store områder

KS kapittel 4:	5,4%
KS kapittel 3:	5,4%
KS kapittel 5:	5,7%
Spekter helseforetak YS/LO:	5,28%
Spekter øvrige:	5,3%
Staten eksklusiv forsvar (og streik):	5,1%

Delta - en arbeidstakerorganisasjon i YS

Lønnsutviklingen i de store tariffområdene

Figur 1.2 Gjennomsnittlig årlønnsvekst 2014-2024. Prosent¹

¹ Geometrisk gjennomsnitt

Gjennomsnittslønn etter utdanning - industrien og offentlig sektor 2024 (TBU 2025)

	I alt	Grunnskole	VG / fagbrev	UH til og med 4 år	Mer enn 4 år UH
Industri	724 560	555 480	709 200	873 960	1 053 960
Kommune ekskl. undervisning	648 480	470 040	581 640	678 240	805 560
Skoleverket	686 400	414 600	542 640	688 080	740 760
Stat	769 200	561 000	688 400	725 880	889 200
Helseforetak	789 000*	498 000	639 480	704 760	1 068 000

* Legene trekker opp med høy gjennomsnittslønn

Utgangspunkt før mellomoppgjøret 2025

- Betydelig reallønnsvekst i 2024- nedgang fra tidligere år er tatt igjen
- Norsk økonomi går godt og vil fortsatt gjøre det (ifølge prognosene)
- Mangel på arbeidskraft og lav arbeidsledighet
- Lønnsandelen fremdeles lav – eierne får mer av kaken
- Fremdeles store lønnsforskjeller mellom industri og offentlig sektor
- Alt ligger til rette for et godt lønnsoppgjør – men handelskrig og usikre tider gjør at situasjonen kan snu seg fort

Delta - en arbeidstakerorganisasjon i YS

E24 Norges største næringslivsavis

Børs Aksjelive Tips oss! Logg inn Bli abonnent Meny

NHOs sjeføkonom om Trump-toll: – En helt ekstrem usikkerhet

Sjeføkonom Øystein Dørum mener global økonomi står ved et «regimeskifte». Her hjemme blir det fortsatt rentekutt, men bare to i år, venter han.

Schibsted | media E24 er en del av Schibsted Media. Schibsted Media AS og Schibsted ASA er ansvarlig for dine data på denne siden. [Les mer](#)

TBU-tall: Godt grunnlag for lønnsløft

– Etter flere år på rad hvor høy prisvekst spiste opp lønnsveksten, viser tallene at vi fikk gjennomslag for en reallønnsvekst i 2024. Det er bra. Men vi trenger mer enn ett godt oppgjør. Skal det monne etter tøffe år, understreker Trond Ellefsen. Foto: Gunhild Lervåg

De siste økonomiske prognosene for 2025

	Prognoser 2025		
	SSB	Norges Bank	Finansdep.
Lønnsvekst	4,2 %	4,2 %	4,5 %
Prognose TBU prisvekst (KPI)	2,7 %	2,7 %	2,7 %
Reallønnsvekst	1,5 %	1,5 %	1,8 %

Og hva har vi å forhandle om?

	2025							
	KS kap. 4	Spekter Helse	KA	Stat	Bedriftsavtalen	PBL	Oslo kommune	Spekter øvrige
Overheng	2,3%	2,7 %	1,6%	1,4%	1,9%	1,5	1,9%	1,2%
Glidning	0,2%	0%	0,2%	0,9%	0,1%	0,2	0,2%	0,1%
Disponert	2,5% (2,0%)	2,7 % (2,65%)	1,8% (2,1%)	2,3% (3,3%)	2% (2,4%)	1,7% (2,3%)	2,1% (2,1%)	1,3% (1,6%)

Deltas tariffkrav 2025

Tar utgangspunkt i:

- Rapport fra Det tekniske beregningsutvalget (TBU)
- Deltas tariffpolitiske retningslinjer
- YS inntektspolitisk dokument
- Satsingsområder og innspill i tariffdebatten i forkant av hovedoppgjøret.
- Forhandlingsutvalgene utformer de mer detaljerte kravene

Overordnet tariffkrav/retning mellomoppgjøret;

- Reallønnsvekst for medlemmene
- En fleksibel praktisering av frontfagsmodellen
- Hovedsakelig sentral lønnsdannelse (der dette er aktuelt)
- Rammen benyttes til generelle tillegg og heving av tariffavtalens/overenskomstens minimums/garantilønnssatser
- Sikre god uttelling for kompetanse
- Lønnstillegg som reduserer forskjellene mellom kjønn
- Hovedtillitsvalgtes/foretakstillitsvalgtes lønn skal gjenspeile det ansvar det innebærer å være tillitsvalgt

Spesielt om mellomoppgjøret 2025

Forhandles i utgangspunktet kun om lønn, men arbeidstid kan bli tema i KS, Oslo kommune og Spekter helse forhandlingene

Ny stillingskode KS for fagarbeidere med 2-årig fagskole – garantilønnsnivå er et forhandlingstema

Spenning knyttet til hvordan LO-Stat vil håndtere statsoppgjøret etter 2024 erfaringene

Mellomoppgjøret 2025 – sentrale datoer

TBU-rapport lagt frem, 14. februar.

YS Inntektspolitiske dokument vedtatt, 25. februar.

Tariffområder	Datoer
NHO (frontfagsoppgjøret) - Meklingsfrist	1. april
Virke	23. – 24. april
KS Oppstart 24. april	30. april
Stat Oppstart 24. april	30. april
Oslo kommune Oppstart 25. april	30. april

Tariffområder	Datoer
Spekter - Innledende A forhandlinger - A2	4. april 15. mai
Samfunnsbedriftene - Bedriftsavtalen - Energiavtalen	13. – 14. mai 20. – 21. mai
KA - Hovedtariffavtalen - Organisasjonsavtalen	10. juni 20. Juni
Virke/HUK	17. – 18. juni
PBL	10. – 11. juni
FUS	12. august
ASVL	?

Konfliktberedskap 2025

- Forberedelsene er i gang
- Husk listevask 😊
- Pokerfjes, gjelder alle!
- Streikehåndboka og informasjon på delta.no
- Viktig del av tariffoppgjøret

Delta - en arbeidstakerorganisasjon i YS

Introduksjon til streikeberedskap (ca 20 min)

Streikehåndbok og tilleggsinformasjon

Håndboken «Forberedelser til og gjennomføring av streik» beskriver forberedelser, oppstart og gjennomføring av streik med utgangspunkt i de ulike fasene:

- › Oppstart og frem til forhandlingsfristen: Uttak av virksomheter og kvalitetssikring av medlemslister
- › Fra forhandlingsbrudd til meklingsfrist: Endelig streikeuttak og varsel om plassfratredelse
- › Ikke enighet i meklingen: Streiken starter
- › Streikens første dag
- › Under streikens gang
- › Evt. opptrapping
- › Avslutning av streiken

› [Les streikehåndboken på nett \(pdf\)](#)

Les også:

- › Vanlige spørsmål for tillitsvalgte som jobber med streikeuttak
- › Personvern og behandling av personopplysninger i forbindelse med konfliktberedskap og streik
- › Konfliktberedskap i KS-området: Arbeidstakere som unntas fra streik - møter etter Hovedavtalens Del A § 5-1-2 a)
- › Streikehåndboken: "Forberedelser til og gjennomføring av streik" (pdf)
- › Konfliktberedskap: Sjekkliste for tillitsvalgte - vedlegg til streikehåndboken (pdf) 291,1 KB

Nytt om arbeidstid

- Særavtale langvakter i KS
- Veileder heltid i KS og Spekter
- Arbeidstidsavtale for kommunalt ansatte ved gjennomføring av stortingsvalg
- Kompenserende hvile / annet passende vern
- Overtid for deltidsansatte - EU-dom (dialyseudom og Lufthansa)
- Forskningsprosjektet – Compressed – En studie av langvakter i kommunal helse og omsorg - OsloMet

Nytt om pensjon

Delta - en arbeidstakerorganisasjon i YS

- **Avtalefestet pensjon (AFP)**
 - Ny offentlig AFP trådte i kraft 1.1.2025 for medlemmer født 1963 eller senere
 - Fortsatt håp for reformert AFP i privat sektor?
 - Særalder? Snakk med leverandør
- **Særalder**
 - Nye regler for særalderspensjon forventes i 2026, men skal gis virkning fra 1.1.2025
 - Toleransebeløp for inntekt økt fra 1 G til 2,7 G
 - Regjeringen skal komme tilbake til spørsmålet om *hvem* som skal være omfattet av særalder og kva grensene skal være
- **Pensjonistlønn**
 - Økte satser
 - Også mulig å jobbe på vanlige vilkår ifm. Ventetidsløftet

Tariffprosessen frem mot hovedoppgjøret 2026

Spørreundersøkelse
og debattnotat til
medlemmene

Tariffdebatter på
tariffspesifikke
samlinger og
nettverk høsten
2025

Reviderte
tariffpolitiske
retningslinjer vedtas
på representantskap

Overordnede
tariffkrav vedtas av
hovedstyret

Hovedavtaleforhandlinger i alle de største tariffområdene høsten 2025

- KS
- Spekter
- Staten
- KA
- NHO
- Virke

Avslutningsvis...

Takk for meg 😊

